

Cu ajutorul metodelor statistice, **Z. Moszyński** rezolvă problema straturilor lingvistice în *Codex Zografensis* într-un mod nou în articolul *Warstwy językowe w Kodeksie Zografskim* [Straturile lingvistice în Codexul Zografensis, p. 237—265]. Se știe că textul din *Codex Zografensis*, din momentul când a fost tradus în întregime (sfârșitul secolului al IX-lea) și până la copia păstrată (sfârșitul secolului al X-lea sau începutul secolului al XI-lea), a fost transcris de mai multe ori. De fiecare dată copiii introduceau în text trăsături noi de limbă. Cercetătorii au remarcat câteva straturi lingvistice în acest monument (deosebit de interesantă este în acest sens lucrarea lingvistului ceh J. Kurz *K Zografskemu evangeliiu* în «Slavia», vol. IX, Praga, 1930—1931; vol. XI, Praga, 1932). Datorită folosirii metodei statistice, L. Moszyński a reușit să precizeze o serie de teze ale lingvistului ceh, în ce privește istoria apariției straturilor lingvistice în monumentul amintit sus.

Ultima secțiune din volumul I al Culegerii este rezervată articolelor care tratează problemele relațiilor lingvistice interslave.

J. Otrębski în *Slawizacja litewskich nazw wodnych i miejscowych* [Slavizarea hidronimiei și toponimiei lituaniene, p. 267—286] și **T. Zdancewicz** în *Litewskie i ruskie zasięgi słownikowe na Białostoczczyźnie* [Cuvinte lituaniene și ruse de pe teritoriul regiunii Białystok, p. 287—310] se ocupă de relațiile lingvistice slavo-baltice, în particular de cele slavo-lituaniene. În primul articol se face o analiză detaliată a particularităților fonetice și morfologice ale hidronimiei și toponimiei lituaniene influențate de limba polonă. La al doilea articol sînt anexate câteva hărți în care se indică distribuția geografică a unor cuvinte de origine lituaniană pe teritoriul Białystok. Cîteva articole tratează relațiile dialectale slave. **Monika Gruchmanowa** în articolul *Nawiązania łrzyckie w kresowych gwarach zachodniej Wielkopolski* [Relațiile dintre graiurile polone de la granița de apus a Wielkopolski și graiurile luzaciene, p. 311—318] se interpretează particularitățile fonetice ale graiurilor polone în contact cu cele luzaciene: lipsa reflexului *ā* vechi, înlocuirea vocalelor nazale *q*, *ę* din polonă veche cu un singur sunet *u* etc.

În domeniul morfologiei, graiurile polone au suferit o anumită influență din partea celor slovace, așa cum se arată în articolul lui **Z. Sobierajski** *Z morfologicznych wpływów słowackich na polskie gwary spiskie* [Influența graiurilor slovace asupra graiurilor polone din Spisz în domeniul morfologiei, p. 319—330]. Sub influența graiurilor slovace se întrebunțează terminația *-m* la pers. I plural, prezent *jo nésym, ożym, rozumym*; terminația *-me* la pers. I plural prezent și imperativ: *nésyme, jażyme, zażyżyme, zavyżyme*, unificarea formelor genului personal (formy męskoosobowe) și genului impersonal (formy rzeczowe) la pers. III plural a verbelor la timpul trecut: *Xłopi były, baby były* etc.

O serie de trăsături comune în structura fonetică între limbile polonă și luzaciană de jos sînt prezentate de **H. Popowska-Taborska** în articolul *Z badań nad dawnym pograniczem językowym polskodołnołrzyckim* [Contribuții la studiul graniței lingvistice vechi polono-luzaciene de jos, p. 331—339]. Există, după autoare, următoarele asemănări între limba polonă și luzaciana de jos: în schimbarea *l* protoslav, în păstrarea grupului consonantic *str*, în urmele metafoniei *ě T ≥ at*, în urmele metafoniei *ř T*, în dezvoltarea sonantei *r* și în altele. Aceste fenomene fonetice sînt urmărite de H. Popowska-Taborska la formele toponimice.

M. Lesiów în *Rola cerkiewizmów i polonizmów w ukraińskim języku pisanym XVII w.* [Rolul slavonismelor vechi și al polonizmelor în limba ucraineană scrisă din sec. al XVII-lea, p. 341—348] caută să clarifice problema rolului slavonismelor vechi și al polonizmelor în limba ucraineană scrisă din sec. al XVII-lea. Autorul a analizat șase opere dramatice ale literaturii ucrainene din sec. al XVII-lea. Observațiile s-au făcut în domeniul foneticii și flexiunii. S-au înregistrat următoarele fonetisme din limba slavă bisericească: prefixul *raz-* < **řz*; *ra, la* < **tort, *tolt*; *гъ* < **trt*; *šč* < **tj*, **kt*; *čd* < **dj*. În declinarea nominală și în formele verbale se întîlesc deasemenea slavonisme. Cuvinte împrumutate din limba polonă apar de obicei în forma lor primară. În unele cazuri s-au păstrat și flexiile caracteristice limbii polone.

Publicarea Culegerii de studii din domeniul lingvisticii slave de către lingviști polonezi este o dovadă convingătoare a activității fructuoase duse de oamenii de știință din Republica Populară Polonă.

E. FODOR